

Szerkesztői iroda:
Streintz és Eschenlohr
könyvnyomdája.
Csak bérmentes levelek
fogadtnak el.
Kéziratok vissza nem
küldetnek.

Előfizetési díj
vidékre postán vagy
hazhoz hordva:
Égész évre . . . 8.—
Félévre . . . 4.—
Negyedévre . . . 2.—

BAJAI FIGYELŐ

politikai hetilep.

Kiadó-hivatal:
Streintz és Eschenlohr
könyvnyomdája
B ó d o g - t é r .

HIRDETÉSI DÍJAK:

Egy 3 hasábos petit sor egy-
szori megjelenésért 10 kr., 3-
szori 8 kr., 10-szerért 6 kr. fi-
zetendő. — Minden hirdetés
után 30 kr. bélyegdíj jár.
A nyilttér 1 petit sora 12 kr.
A hirdetési díj előre fizetendő.

MEGJELEN MINDEN VASÁRNAP.

A közönséghez.

A Bajai Figyelőt másfél évvel ezelőtt azzal a céllal alapítottuk, hogy az a most lefolyt országgyűlési képviselő-választásokra a közszellem előkészítése s a közönséget a függetlenségi párt elveinek meggyerje, természetesen mindezt csak abban a szűk körben, mely egy provinciális lapnak részül jut, így tehát ránk nézve: Baján és vidékén. A magunkra vállalt feladatnak hogyan feleltünk meg, a felől ítéljen a t. közönség. Mi nyugodtan várjuk ez ítéletet, mert biztosak vagyunk, hogy ha erőnk csekélynek találtatnák is, buzgalmunkat kétségbe vonni nem lehet. Viszont még ellenfeleink sem tagadhatják, hogy buzgalmunk soha sem ragadt tisztességtelen eszközökig s az ellenünk intézett sok személyeskedő, személyes támadás dacára mindig megmaradtunk az elvi harc határain belül.

Sokszor nem volt könnyű, nem volt kellemes munka, a mit teljesíteni kellett, de mind ezért kárpótlást nyújtott az a méltánylás, mely a közönség részéről találkoztunk. Annál inkább nehezségre esik tehát annak kijelentése, hogy a Bajai Figyelő a mai számmal megszűnik. E lapnak mind kiadóját mind szerkesztőjét hivatása Budapestre szólítja s így, bár fájó szívvel, kénytelenek lemondani arról, hogy a magokra vállalt s nagy részben sikerrel megoldott feladatot: a függetlenségi elveknek e vidéken s e lap által való propagálását, tovább is teljesítsék. Az ember akaratát a viszonyok határozzák meg, s a t. közönség befogja látni, hogy mi sem vonhatjuk ki magunkat az emberi élet ez általános törvénye alól.

Es ezzel búcsút mondunk olvasóinknak, az-

TÁRCZA.

Gyermektelepek az iskolai szünet alatt.

Mint minden nagy városban, úgy a körülbelül félmilliónyi lakosságot számláló Budapesten is a csillogó fényűző és pompának megvan a sötét árnyéka. Az új boulevardokon a gazdagok számára épülő palotások még kiáltóbb teszik a szegény nép helyzetét. — Budapest lakosságának egy jelentékeny része a legterhebb viszonyok közt tengeti életét: lakásul zsúfolt nyomorúságos helyiségek, nedves bűzhűt, sötét pinczék szolgálnak, melyeknek sötétjét a nap sugarai nem oszlatják el; nem derítik föl soha. E nép tápláléka élelten, gyakran romlott, úgy hogy a nehéz munkaközben kiadott erőmennyiséget nem hogy pótolná, de még egészségi ártalom kútforrását is képezheti.

Ilyen életviszonyok nemcsak a szűlők, de az ivadékok testi és lelki világán is visszatükröződnek; ha a felnőttek egészségét képesek aláadni, mennyivel inkább vesztőzők a zsenge, fejletlen gyermekek! — A nővénynek, melytől a jótékony esőt és az éltető napfényt megvonjuk, gyümölcsét élvezni nem fogjuk; mert elsatnyul, elhervad. A nyomor szerencsétlen gyermekei is elcsenevészednek, gyenge szervezetükbe csakhamar romboló betegségek csirái fészkelődnek be és elpusztulnak.

A városi lakosságot, különösen annak szegényebb részét alattomos, de veszedelmes ellenségképpen leginkább a skrofula és az angol kórás sanyargatják.

A művelt társadalom ezt közönyösen, részvéttel nem nézheti. — Az emberbaráti érzés, a felebaráti szeretet, az a soha ki nem apadó forrás, a melynek már olyan számos intézmény közöni lételet. — Ezen intézmények szép és nemes hivatást töltenek be, mert enyhítik a fájdalmat, és csillapítják, a mennyire lehet, az emberi nyomort.

A humanizmus kifolyása a gyermektelepek eszméje is, mely abban áll, hogy a gyengélkedő, betegeskedő, szegény iskolás gyermekek alkalmas helyen, erdős, hegyi vidék jó levegőjén, vagy tengerparton, egész-

zal a vigasztaló reményvel, hogy ha itt megszokadt is összekötöttségünk, részint a journalistika, részint a személyes érintkezés terén ezentúl is még többször találkozni fogunk.

Baján, 1884. június 29-én.

Inczédi László,
a „Bajai Figyelő” szerkesztője.
Olay Lajos,
ország. képvis., a „Bajai Figyelő”
kiadó-tulajdonosa.

A függetlenségi eszme diadalra juttatása.

Siklós, június végén.

Hatodszor állott harczvonalba a magyarországi 48-as, illetve függetlenségi párt, a kormánypárttal szemben az 1867-ik kiegyezés óta. — Hatszor bontotta ki azon dicső és ragyogó fényű zászlót, melyre Magyarország állami függetlenségének örökké letörölhetetlen jelszava van írva, a melynek védelmében annyi félisten küzdött lankadatlanul, megvetve a halált, a mennyi őszinte, becsületes, önzetlen és a magán érdek hajhászattól ment harczost, nem tudna felmutatni mai napság a kormánypárt táborára. És mégis mai napság nem tudott győzelemre jutni e dicső eszme, és habár megtízszerosódott a 7 személyből alakult 48-as párt harczosainak száma, még is jelentékeny kisebbségben maradt a legutóbb lefolyt választásoknál e párt.

Trefort Ágoston közoktatási miniszter ur Ó excellenciája a pozsonyiakhoz tartott legutóbbi megköszönő beszédjében kijelenté, hogy politikáját 3 szóban foglalja össze u. m.: „tudomány, vagyonság és egészség.” Nekünk pedig, illetve az országos függetlenségi pártnak ebben a három szóban kell összefoglalni álláspontunkat és fektetni jövőbeni győzelmünket, nevezetesen: „értelmesség, becsületesség és vagyoni soliditás, vagyoni rendezés.” E három jelszónak érvénye-

séges, erősítő táplálkozás mellett visszanyerjék legdrágább kincsüket: egészségüket.

A gyermektelepek eszméje Svájcban született. Az első telepet 1876-ban Biron, egy zürichi lelkész rendezte. Az intézmény nemsokára elterjedt. — Németországban Frankfurtban létesült először, majd később Drezda, Stuttgart, Bécs, Basel, Bern, Genf, Barmen, Köln, Lipse s még más német és svájci városokban alakultak hasonló gyermektelepek; 1882. augusztus és szeptember havában Genfben tartott nemzetközi egészségügyi kongresszuson Varentrap már 31 városnak 1—6 éven át fennálló gyermektelepéről, illetőleg az ideküldött 6162 gyermekben tett tapasztalatokról tettezt jelentést.

Zürich gyermektelepén a kiküldött gyermekek eleintén 14 napig, később úgy itt, mint Drezda, Lipse, Magdeburg, Nürnberg városokban 21 napig, máshol 23—29 napig tartózkodtak.

A telepekre a 8—14 éves gyermekeket tartják legalkalmasabbnak. Az iskola-igazgatók az egyes osztályok tanítóival együtt összeállítják azon gyermekek listáját, a kikre nézve legszükségesebbnek látják a telep kedvezményét; ezek aztán orvosost megvizsgáltatnak, s általános benyomás, kinézés-, tápláltságuk-, nagyságukra s mellbőségükre való tekintettel kiválasztatnak, a telepre küldendők.

Igazi beteg gyermekek, szembajosok, kiknek a napfény, a szél, a por ártalmukra lehet, továbbá nyavatörősek, ágybavizelők és vidánczban szenvedők kizártnak. A kiválasztott gyermekek 10—12—15—20 tagból álló csoportokba osztatnak, s mellőlök egy-egy tanító vagy tanítónő adatik. — Hogy a telep családi színezetet kapjon, némelyek helyesebbnek tartják, ha a tanító feleségével együtt áll a gyermekek élén; mások pedig azt, ha egy nagyobb (40 tagból álló) telepet két tanító vezet.

A gyermekek telepen való tartózkodásának valószínű vakációi jelleme van. Az egészséges testi fejlődés szempontjából a szabadban tartózkodás, tornázás, játék, hideg vízzel való mosakodás, fürdés nagyon ajánlatosak. — Kedvezőtlen időben olvasással, énekekkel, levélírással, a gyűjtött növények és állatok rendezésével lehet a gyermekeket foglalkoztatni.

sítése lefogja dönteni a mai kormányzat mesterkelt hatalmát, és előmozdítandja a függetlenségi párt diadalát.

Trefort ő excellenciája is így értette ezt. Nevezetesen: 1) oktatni és tanítani kell az ország millióit a szükséges ismeretekre, hogy az alkotmányos jogokat élvező polgárság tudjon öntudatosan gondolkodni és a maga lábán járni; 2) kell a vagyonosodás előmozdítására törekedni; és 3) egészséges vagyoni viszonyokat teremteni.

Mi is ugyanezt valljuk s ez értelemben kell pártunkat a jövőben szerveznünk. Kell mindennek előtt minden községben ellenzéki köröket és olvasó egyleteket felállítani, és azokat hasznos olvasmányokkal, ellenzéki jótérű napi és heti lapokkal ellátni, azokban politikai felolvasásokat tartani, szóval a nép legnagyobb tömegét, kik a körnek tagjaivá vállnak, a függetlenség szent eszméire és politikai következményeire meggyeríteni, és értelmileg a párttal annyira összekapcsolni, hogy a körnek minden egyes tagja, erkölcsi kötelességének ismerje, nem csak saját szavazatával járulni a képviselő választási urnához, a párt jelöltjére, de másokat is, kik a körnek nem tagjai, erre lehetőleg buzdítani. Így nyernek a függetlenségi olvasókörök, saját tagjaiban buzgó harczosokat, értelmes polgárokat, kik a bekövetkezendő választásoknál, mint megbízható hasznos tényezők, mint a párt jeles harci tisztjei megteendik kötelességeiket.

Nem állott széles Magyarországon egyetlen kerületben sem kormánypárt, oly erősen és biztosan, győzelmének tudatában, mint a siklósi választó kerületben, és a fent jelzett intézkedések folytán ez előtt 3 évvel akkorát bukott, hogy sohasem fog többé felkelni. És még csak vesztegetést vagy pénzbeli ígéretet sem igényel; csak egy kis politikai predicatio, egy kis dictio és értelmes előadást igényel, és a kormánypárt fizetett zsoldosai hanyatt esnek a népfenség előtt.

A telep helyének megválasztásánál lehetőleg magas, erdős vidékre kell tekintettel lenni, — a mely nem esik a várostól nagyon messzire. Egészséges, szabad fekvésű házat, szellős, világos termekkel kell választani, a melyben legalább 10 köbméter alvótértség jut minden gyermek számára.

Erősítő, izletes táplálékról, különösen friss húsról és tejről kell gondoskodni.

Ugy az élemezésre, mint más egyébre nézve tanácsos írásbeli szerződésben mindent pontosan, szabatosan megállapítani.

A telepre küldött gyermekeknek viselő ruhájokon kívül még egy telepi öltözetre van szükségük.

Dániában a vakációi telepítésnek egy sajátos módja fejlődött ki. — Itt ugyanis néhány évtized óta az iskolás gyermekek — többnyire kentenként — becsületes, jóra való földmives családokhoz adatnak néhány hétre, a hol a család tagjaiképpen könnyebb házi és mezei munkában is résztvesznek. A gyermektartásért az illetők némi díjazásban részesülnek. A napilapok díjtalanul közlik a telepítendő gyermekekre vonatkozó hirdetéseket, a vasúttak és gőzhajók pedig ingyen eszközlik a szállítást; ennél fogva a kiadás felette csekély. Dániában, a hol a vakációi telepítést valóságos nemzeti érdek vezérli, évenként 7000 gyermek részesül ilyen ellátásban.

Hamburg „jótékony iskola-egyesülete” utánozta ezt 1876-ban, s minthogy sikeresnek mutatkozott, szintén némi díjazásban (10—15 márká 2—3 hétre) részesítette a mezőgazdákat, a kiket lelkészek, tanítók, s más hivatalos személyek gyermektartásra alkalmasakul, jóra valóki kijelölték. — Az inspektori tisztet az előbb nevezettek önkényesen vállalták el. Az utóbbi 6 évben 700 gyermeket helyeztek így el. Bréma városra követte Hamburg példáját. Bernben nagyobb (körülbelül 40 tagból álló) telepeket rendeznek, a melyeknek élén egy tanító áll. Ő gyakorolja a felügyeletet, gondoskodik minden szükségéről, s a telep kiadásairól pontos számadást vezet. Ugyanazon telepen van még egy segéd tanító — a leányoknál tanítónő — és végre egy szakácsné, a ki egyedül részesül fizetésben. A gyermekek szállítása többnyire ingyenes.

Barmen 1882-ben a köznagsborni lápfürdőben saját

Mert nem elégséges az üdvösségre és függetlenségi párt országos győzelmének elérésére, csak annyit tenni, hogy közvetlen a választások előtt itt ott az országban alakulnak egyes függetlenségi pártkörök, választanak maguknak ideiglenesen elnököket, jegyzőket és végrehajtó-bizottsági tagokat, azzal neki mennek a választásnak, s ha győznek, akkor is elalszanak, ha buknak, akkor is busonganak, de tovább nem tesznek semmit 3 évig, s akkor újból megmozdulnak. Hanem a pártot nevelni, iskolázni kell a 3 éven belül is, mindennapi eszmecsere, vagy vasárnap-összejövetelek alkalmával; az értelmesebb és okosabb tagoknak elő kell állani, felolvasni, megmagyarázni és lelkébe dictálni a kevésbé értelmesekeknek, a függetlenségi párt szent evangéliumát, a hírlapok közleményeit, az ellenpárt helytelen eljárását, annak káros következményeit. Így aztán oda jutnak mindenütt, mind Siklóson és vidékén, a hol a kormánypárti vesztegetés egyetlen egy polgárt sem bírt lépre csalni. Vannak egyes községek, hol egyetlen kormánypárti választót sem lehetett felfedezni. Sőt itt helyben Siklóson is csak 52 szavazót bírt a kormány összetoborzani; azok is valamilyen az állami, megyei és uradalmi tisztviselői karból, 2-3 polgár és kereskedőből, néhány jövő nélküli ügyvédből, egypár személy- és barom-orvosból és néhány zsidóból állott.

Dicsérettel kell megjegyezni, hogy a független állású zsidók itt is a függetlenségi párt hívei, sőt kortesei voltak. (Máskor ugyan nem. Szerk.) A fentebbiek szerint kell országsszerte szervezni a függetlenségi pártot és jövőre biztos a győzelem mindenütt.

ÁLMOS.

A megyei ellenzék.

A megyei ellenzék szervezkedésének ügye napirendre hozatván, következő kérdésekkel állunk szemben. Először, hogy mily alapon és mily alakban történjen a szervezkedés?

másodsor, hogy minő működési kört tűzzön ki magának?

harmadsor, hogy feladatát minő eszközökkel iparkodjék érvényesíteni?

A mi az alapot illeti, úgy hiszem abban mindenki egyet fog érteni velem, hogy a szervezendő megyei ellenzék keretébe csak azon tényezők vonhatók be, melyek a törvényhatósági közügyek elintézésére nézve jogosultsággal és törvényes befolyással bírnak.

Ezek pedig természetesen nem lehetnek mások, mint a megyebizottsági tagok és a törvényhatósági tisztviselők.

Legelső és legfontosabb teendők tehát abból áll, hogy a független gondolkozású és véleményűket szabadon kimondani léssz férfiakat számba vegyük, és egy akcióképes testületet csoportosítsuk.

Magától értetődően, miként a már meglevő ellenzék törzsnek hivatását képezendi az is, hogy minél

helyiséget építettett a vakáció gyermekelepek céljaira. Azokat a gyermekeket, a kiket sem a lápfürdőbe, sem a vidéki telepre el nem küldhetik, valamely torna, vagy más tág helyiségbe gyűjtötték össze, reggel és este dús tej- és kenyértáplálékban részesítvén őket. Hasonló tejkuráról gondoskodtak Elbertfelden, Düsseldorfban stb. Posenben a szegény gyermekek a városi tornaiskolába 9 órákor összegyűlve tejet, vajas kenyeret, ebédre levest, húst, főzeléket kapnak, s ezután elbocsátatnak. Délután 4-5 óra tájban ismét összegyűnnek s oszonnára tejet, vajas kenyeret, vacsorára tejet, vajas kenyeret sajttal, hideg sültet, vagy tojást kapnak.

A gyermekelepek költségeit illetőleg, fölemlíthetem, hogy 18 német város telepein az 1-1 gyermekre eső napikiadás 1:30-2:90 márka közt váltakozott. Hamburgba csak 0:30-1:03 márka, Bernben 1:10-1:30 frank, Genfben 1:25-2:55 frank.

A gyermekelepek egészségi értékének méltánylására, a gyermekek erőbeli állapotát javulásának meg-bíralására, szabatos, objektív mértékű igyekezetek alkalmazni. Így először Frankfurtban megállapították a nem és évek szerint osztályozott gyermekek testsúlya, s összehasonlították más hasonlókorú ép gyermekek normális súlyával, és végül az egyes gyermekek súlya a telepről visszatértük alkalmával szembe állítottatott odaérkezésükkor mutatkozó súlyukkal. Örömmel tapasztalták, hogy a gyermekek testsúlya a nagy többségnél jelentékenyen gyarapodott, úgy, hogy hasonló korú, fejlődésükben vissza nem maradt gyermekek testsúly-növekedését 4-8-szorosan felülhaladta. A telepek legnagyobb része a frankfurti észlelés e módját követi. Hogy a konstans gyarapodás valóban állandósult meg-erősödés, maradandó egészség kifejezése, a visszatérés után 4-4 hetenként végeztet újabb mérések tüntették ki; ugyanis a legtöbb esetben a továbbfejlődés, gyarapodás, ha nem is a telepen tapasztalt feltűnő mértékben, de azért folytonosan, egyenletesen mutatkozott.

A testsúly növekedése a telepeken 0:62-2:25 kgr. közt ingadozott; közepesen pedig fiúknál 1:31, lányoknál 1:48 kgr. volt; sőt Kölnben 4:69 kgr. Figyelmet érdemel azon körülmény, hogy a Posenből falura küldött gyermekek 1:94. a városi torna helyiségben tartott, igen dusan táplált gyermekek pedig 1:47 kgr.-mal gyarapodtak.

Némely telepen később a hosszúságban való nö-

több független meggyőződésű tagok az érdekközösségbe bevonattasának.

Az alakulás formája nem lehet más, mint a minő minden politikai, társadalmi vagy közművelődési társulásoknál szokásos, azon különbséggel mégis, hogy itt az elnökön és jegyzőn kívül semmi más közegre szükség nincsen.

Az összejöveteleket legezészerűbb lenne a törvényhatósági közgyűléseket megelőző napokra egybe-hívni, rendkívüli esetekben a felveendő tárgy fontosságához képest más alkalomra is.

Az értekezlet tanácskozási és megállapodási köre kiterjeszkednék mindazon közigazgatási ügyekre nézve, melyek az 1870. 42-ik törvényezikk által a törvényhatóság hatáskörébe utalvák.

Az ellenzéknek azonban nem lehetvén célja a közügyek elintézésére akadályozólag befolyani, és a közigazgatás menetét indokolatlan és meddő vitatkozásokkal feltartóztatni, önként következik, hogy tevékenységét csak ott és csak akkor érvényesítendő, a hol és a midőn törvényesítést vagy visszavontást tapasztal; vagy midőn a hatalomnak bármely oldalról észlelt tulterjeszkedését a maga illetékes korlátai közé visszazsoritani szükség-ségnek látja; vagy végre midőn valamely tárgy elintézésénél a maga szempontjából helytelen felfogással találkozik.

Az ellenzék ellenőrzési szerepénél fogva igyeke-zék a tárgyilagosság határaitól nem lépni, de a hol beigazolt visszaélésekről, vagy törvénytörésekről van szó, azok kellő megtorlása végett, az igazság mindig leplezetlenül kimondandó, és személyi tekinteteknek soha alá nem rendelendő; mivel az ellenzék csak akkor felelhet meg hivatásának, hogyha bírálatában, a méltányos tárgyilagosság mellett, a kiméretlen szigort is gyakorolja.

A mi megyei viszonyainknál fogva az annál inkább elkerülhetlen, mivel itt a dermesztő közönyt kell felolvasztani, a szolgai meghunyászkodást önértre éb-reszteni, és a jogosulatlan befolyásokat a maguk valódi értékére leszállítani.

Hogy az ellenzék ezen kitűzött célját elérhesse, mindenképp arra kell törekednie, hogy számbeli erejét a lehetőséghez képest nevelje és fegyelmezze, mivel csak így leendő képes a dodonai titkok pecsétjének feltörésével magának ajtót nyitni azon bizottságokba és választmányokba, melyekből eddigelé az uralkodó elv szerint ki van zárva, és melyeknek tárgyalási eredményeivel többnyire készületlenül lepetik meg.

De addig is, míg azon szereacsés helyzetbe jutunk, hogy a dolgok menetere közvetlen befolyást gyakorolhassunk, elmulasztatlan kötelességünk magunknak minden közérdekekkel bíró fontosabb tárgyról beható információt szerezni, és ha másképp nem lehet, az arra vonatkozó aktákat a közgyűlésben felolvasztani, hogy saját testi szemünkkel lássunk és ne legyünk arra utalva, hogy mindig csak az állandó választmány pápasze-mén keresztül ítélve hozzuk meg határozatainkat.

Az eszközök, melyek az ellenzéknek rendelkezésére állanak: csakis a szó és írásbeli alapos és elfogulatlan érvelésben találhatók fel.

Kötelessége leendő tehát az ellenzéknek a maga

vekedés, a mellbőség, a tüdő kapacitása, sőt Milanóban az izomerő mérése is gyakorolható került.

A gyermekek a hideg vízzel való mosdatást, a fürdést nagyon megkedvelik; rendszeretük, tisztaság iránt való érzékek ébred, modorukban szerénységet, egymás között simüleknyságot, a tanító iránt ragasz-kodást tanúsítanak. — Hogy a derék tanító, a ki feladata magaslatán áll, milyen végtelenül hasznos, meny-nyire áldásos befolyást gyakorol a telep kis lakóira, alig szükséges kiemelnem.

Hazánkban Rózsahegy Aladár 1881-ben igyeke-zett különösen a vakációi gyermekelepek eszméjét ter-jeszteni s 1882-ben már meg is kezdette a gyermeke-lep létesítésére alakult bizottság működését. — Jelen-leg tekintélyes egyesület van alakulában, melynek most még csak 234 rendes és 22 alapító tagja van.

1883-ban Nagy-Maroson rendezték az első gyer-mekelepet, s vezetésével az ottani igazgatótanító, Lan-zerits Antal bizatott meg. — Az egészséges táplálék, a tágas, világos szállás, az erdők jó levegője, a gyakori kirándulások, a Duna frissítő fürdője, az edző tornázás mellett a Budapestről kiküldött gyermekesportnál sem maradt el a más telepeken tapasztalt örömdetes eredmény.

E buzdító kezdet ösztönözte a bizottságot, hogy működését, melyet áldás kísér, buzgó, ernyedetlenül tovább folytassa. Az iskolai egészségügy javítása terén nyilvánuló dicséretes törekvések mellé szépen sorakozik a gyermekelepek rendezése tárgyában megindult moz-galom is, mely a szegény iskolás gyermekek ronsolt egészségének helyreállítását célozza. Csak úgy remél-hetni, hogy a gyermekek a haza hasznos polgárai lesz-nek, hogy a kötelességeiknek becsülettel megfeleljenek, ha úgy testök mint szellemök kellő ápolásban részesül s ha a test fejlődése és a szellemi képességek kifejtése kö-zött meg van a kellő harmónia.

Örömmel üdvözölheti a hazai közegészségügy minden barátja a megindult üdvös mozgalmat, mely, a mint hinni szeretjük, mindinkább nagybobbó hullámokat ve-tve, úgy fővárosunkban, mint a vidék nagyobb városai-ban terjedni fog. — A szegény, gyenge, betegeskedő gyermekeket nem szabad segély nélkül hagyni; a jövő ezen „reményeit“ nem szabad elhervadásnak, elpusztu-lásnak átengedni. — Erre nemzeti és telebaráti érzé-sünk egyaránt kötelez!

Dr. Frank Ödön.

szerepeit úgy beosztani, hogy minden tárgyhoz, — melyet figyelemre méltónak tart — legalább egy tagja ál-tal a közgyűlésen a vitát kezdeményezze, és a körülményekhez képest állást foglalhasson azon vélemény mellett, melyet saját értekezletén elfogadott.

Ha a hozzászólók nyilatkozatai folytán nem lehet a többséget kivívni, akkor iparkodni kell minden egyes esetben a szavazást provokálni.

A tisztviselők választásánál, véleményem szerint senkinek bizalmát nem szabad korlátozni, azonban a különféle választmányok és bizottságok, de kiváltkép a kijelölt választmány megalkotásánál, az ellenzéknek mindig az előleges megállapodás szerint, a legszigorúbb fegyelem betartásával kell eljárni, és szavazatát osz-tatlanul érvényesíteni, mert a kijátszásnak és visszaélés-nek utját csak ez által lehet elzárni.

A sajtó két oldalulag érvényesítheti hivatását a megyei ellenzék szolgálatában.

Egyrészt mint a fontosabb közigazgatási kérdések megoldásának uttörője és előkészítője, másrészt pedig mint az utóhatás fentartója azon esetekben, melyekben az ellenzék vereséget szenvedett ugyan, de a küzdel-met egészen fel nem adta és elveinek diadalát kedvezőbb alkalomra halasztotta el.

Ime fővonásokban ezek lennének az ellenzék szervezkedésének alapelvei.

Ha tehát a megyei bizottságban, és a tisztí kar-ban van számszerinti erő, mely annak testületi megalakulására kívánthatik, ha van elégséges szellemi fejlettség, erkölcsi akarat, buzgóság, és kitartás, mely az ak-ció megindítására szükséges, és keresztülvétel a teljes fiasoktól megóvni képes, úgy haladék nélkül hozzá kell látunk annak szervezéséhez.

Ha ellenben a jelzett tényezőkre nem számítha-tunk, akkor legjobb lesz behúzni loboginkat, és csak esetről-esetre mint dilettánsoknak szerepelni, mind-addig, míg a kedvező alkalom és a körülmények alakulása sorainkat harcoképessé teendő. Mert „vana sine viribus ira.“

Hírek.

— **Tóth Kálmán** szülőházának emléktáblával való megjelölése elvalahára tán mégis meg fog történni. Újabb kombinációk szerint szeptember 7-ke van kiszemelve a leleplezés napjával, ez azonban még módosulást szenvedhet, a minthogy a program sincs még semmi-kép sem megállapítva, mindössze az emléktábla iránt történt csak intézkedés. Meg vagyunk győződve, hogy a szobor-bizottság a leleplező ünnepet Tóth Kálmán nevéhez méltán fogja rendezni s éppen ezért nem taná-csul, hanem reményképen fejezzük ki, hogy a nagy költő szülőházának megjelölése nem társas mulatság lesz, hanem a minék lennie kell: irodalmi ünnep.

— **Helfy Ignác**, mint nekünk távirati úton jelentik, a tegnap (junius 28-án) megejtett szent-gothardi pótválasztás alkalmával egy szavazat-tal kisebbségben maradt. E szerint nagynevű publicistáinknak nem jutott hely a parlament-ben, a mi — el kell ösmerni mindenkinek, — súlyos veszteség az egész képviselőháza nézve.

Jakab Lajos szinigazgató személyesen lejött Ba-jára, hogy az itt felállítandó szinkörre nézve a szüksé-ges intézkedéseket megtegye. Azonban arról kellett meggyőződnie, hogy a szinkör felállítása igen nagy ál-doza-tokba kerül, úgy hogy csak azon esetben határozhatja el magát a lejtövetelre, ha a közönség nagyobbörvű párt-gásáról eleve is meggyőződik. A kibocsátott előleges szin-házi jelentésekben tehát felhívást intéz a közönséghez az előleges bérletbe való belépés iránt, mely csak azon esetben válik kötelezővé, ha a bemutatandó 3 próbaelő-adás kifogástalanul tetszeni fog.

— **Eladta a feleségét.** Kubatovits János felső-szt-iváni lakos f. hó 24-én dr. Devich László kir. albiró előtt azon panaszt emelte, hogy ő Pancsics J. szintén f.-sz-t-iváni lakostól ennek feleségét annak rendje-módja szerint 180 frtért megvette olyképp, hogy 95 frt készpénzt, 50 frt árú földet és 3 db malacot adott át eladónak az aszonyért! s most — midőn már az adás-vevési jogügylet teljes érvényre emelkedett, sőt vevő a megvett asszonyt birtoká-ba is vette, eladó a vételtől egyoldalulag elállni akar, a mennyiben vételőirat vevőnek visszatér, visszaköveteli feleségét, holott az aszszony nem akar urához menni. — A panasz hatályosabbá tételére el hozta vevő a megvett asszonyt is, kik botrányos és erköljestelen cselekményük miatt a bíró által kellő megrovásban részesítve, el is zá-rattak. — Hát hol is fekszik tulajdonképen Felső-Szent-Iván: Bácsmegegyében-e vagy Afrikában?

— **Áthelyezések.** A bajai főgymnasium tanári karából Aigner Sándor Berendre, plebánosnak, Lovárdy Alajos a pécsi főgymnasiumhoz tanárnak, Vincze Amb-ró ur pedig jól kiérdemelt nyugdíjba helyeztetek. Az úresedésbe jött állásokra a tudós rend szintén kiváló erő-keket alkalmaz.

A bajai polgári lövőkertben 1884. junius 15-én tartott hatodik lövészet alkalmával történt 505 lövés 130 egységgel. Ezek között volt egy négyes. 18 há-rmas, 25 kettős és 22 egyes kör. Négyest lött: Somogyi Emil; hármásokat löttek: Lemberger Ernő 5, Cserba Ferencz 4, Somogyi Emil 2, Weber György 2, Drégely Ferencz 2, Eckert Antal 1, Deutsch Zsigá 1, Fazekas Gyula 1. — 1884. junius 22-én a 7. lövészet alkalmával történt 565 lövés 214 egységgel. Ezek között volt egy szeg, 7 négyes, 25 hármás, 29 kettős és 48 egyes kör. Szeget lött: Somogyi Emil; négyeseket löttek: Lem-berger Ernő 3, Eckert István 1, Cserba Ferencz 1, Atanackovics Lázó 1, Peschke Károly 1; hármásokat löttek: Eckert István 10, Cserba Ferencz 10, Lemberger Ernő 3, Peschke Károly 1, Radány Kálmán 1.

— **Elkésztett ternó.** H. J. szegény sorsú házaló e hó 19-én 600 frtos ternót csinált a kis lutriban, csak-hogy szegény embernek szegény a szerencséje, a boldog nyerő ugyanazon napon: — meghalt.

— **Törvényszünet** alatt, július és augusztus hónapokban, a bajai kir. bíróság bírái közül Rácz József járásbíró, Szondi Mátyás és Cserba Ferencz aljásbírák fognak szabadságot élvezni, szüneti bírákúl Scultéty Zsigmond és Dr. Devich László aljásbírák osztattak be.

— **A választások végeredménye** pontos számítás szerint a következő: Választott 74 függetlenségi párti, 68 mérsékelt ellenzéki, 18 nemzetiségi, 14 antiszemita, 9 pártonkívüli. Ezekkel szemben 226 kormánypárti s így a kormány többsége 48 szavazat. — A megválasztott képviselők között 113 van olyan, aki az 1831—84 iki országgyűlés tartama alatt a képviselőháznak nem volt tagja. Ezek közül 17 már volt korábban képviselő, míg a többi 96 most nyert először megbízó levelet. Bármily nagyok tessék is első pillanatra e szám, az korántsem rendkívüli jelenség parlamenti életünkben, a mennyiben az eddigi választások eredménye mutatja, hogy minden választás alkalmával képviselőházunk tagjai számából annak közel negyedrésze alakul új elemekből. A mult választás alkalmával ugyanis 1881-ben 111 oly új képviselő volt, aki akkor nyert először mandátumot, míg 12 korábban már tagja volt a háznak, de a megelőző 1878—81-iki országgyűlésen nem volt képviselő. A mult országgyűlésnek tagjai voltak, de a mostani választásoknál részben nem léptek fel, részben kisebbségben maradtak, s e szerint az új házból kimaradtak. **A függetlenségi pártiak:** Győri Elek, Vidovich György, Bölöny Sándor, Duka Ferencz, Reviczky Károly, Krisztinkovich Ede, Matkovics János, Sembery István, Kiss Dániel, Ince József, Prónay Dezső b., Komjáthy Béla, Polonyi Géza, Bereczky Sándor, Németh Albert, Henta'ler Lajos, Halász Géza, Szabó Kálmán, Vidliczkay József, Kerekes Ágoston, Schusterich Ignác, Mány Gyula, Turgonyi Lajos, Geisz László, Farkas József, Szabó Endre, Pázmándy Dénes, Hegedűs Károly, Odescalchy Arthur herczeg, Szűcs Gyula, Mednyánszky Árpád báró, Györfy Pető, Kada Elek, Czirer Ákos, Mukics Eraó, Bódogh Albert, Endre, Mezei Ernő, Eötvös Károly, Helfy Ignác. **Mérsékelt ellenzék:** Biró Kálmán, Farkas Károly, Orczy Gyula, Bitó István, Kum István, Ocsay Rudolf, Bicskey Kálmán, Nemeshegyi József, Jelenik-Almásy István, Dessewffy Aurél gróf, Somsich Pál, Hunkár Sándor, Úrváry Lajos, Királyi Pál, Mecner Gyula, Sennyei Pál br., Gresek Károly, Máriaassy Aladár, Szájbely Antal, Mihálovics Miksa, Somsich Inre gr. **Kormánypártiak:** Kemény Géza br., Vásárhely Béla, Konstantiny György, Bánhidy Béla br., Károly Tibor gr., Bohus Zsigmond, Migazzy Vilmos, Rudics József, Rónay István, Kármán Lajos, Jászay Antal, Füzesséry Géza, Hofgráf János, Tanárky Gedeon, Ertsey Géza, Fónagy László, Bokor Károly, Sánta Lajos, Csojthey Antal, András Gyula, Kaposányi Mór, Szakáll Antal, Szemenyei János, Thury Gergely, Podhorszky György, Lázár Lajos, Fekete Zsigmond, Éles Henrik, Kemény János, Zámory Kálmán, Bathó Bálint, Simonescu Leontin, Szentiványi Kálmán, Móricz Károly, Jurka Bazil, Jónás Ödön, Móricz Pál, Forgách Antal gr., Vagner József, Sporzon Ernő, Mezei Ferencz, Kálmán Imre, Földváry Gábor, Fekete Lajos, Herits Antal, Mielh Jakab, Szuhányi Ödön, Lánca Gyula, Wieland Arthur, Boér Károly, Onossy Mátyás, Szeniczey Ödön, Döry Béla, Miksa Elek, Nikolics Sándor, id. Ráday Gedeon gr., Karácsonyi Guido g., Szentkereszty Béla br., György Endre, Moesary Géza, Augusztich Antal, Rohrer Viktor, König-mayer, Károly, Magyar János, Szirmay Ödön, Hoffman Pál, Kovács Ferencz, Péchy Manó gr., Mamuzsics Lázár, Mészáros Nándor, Maxinovits Kálmán, Ordody Pál, Gyurgyik Gyula, Csiky Kálmán. **Nemzetiségiel:** Miletics Svetozár, Polit Mihály, Guszbéth Kristóf. **Antiszemita:** Szell György.

— **A helybeli tanító-képző intézet** értesítője a mult évről megjelent. Az intézetben 14 tanerő foglalkozott, míg a növendékek száma 65 volt. Az igazgatói jelentés következőleg vólja a lefolyt tanév történetének főbb mozzanatait. Az 1883. jun. hó 17-ikén tartott zárünnepély után, melyen nagyszámu és díszes közönség megjelenése által az intézet iránti érdeklődésnek és rokonszenvének tanujelét adá, és mélyen hirtelen beállott erős zápor a disztornászatot lehetelenné tevő és okot szolgáltatott, hogy a tánczkedvelő ifjuság a zeneterembe vonuljon s egy-két óra hosszúságú Terpsichorének áldozatot hozzon — 18—20-ig tartott meg az évi zárünnepély, melyek általános eredménye 23 jelesrendű, 20 első rendű és 10 másodrendű bizonyítvány kiosztása vala. A kiosztás történt június hó 23-ikán a tanév ünnepélyes befejezésével. — **A tanító-képesítő vizsga** június hó 25 és 26-ikán ejtetett meg. A mennyiben a tavalyi harmadéves tanulók képesítőre nem bocsátattak, csak a mult évekből elmaradtak jelentkezték, számszerint 9; ezek közül elmaradtak még pedig teljes vizsgára 6, pótvizsgára két tantárgyból 1 és szakvizsgára a bunyevác nyelvűből 1; utóbbi visszalépett, a teljes vizsgát tevők közül 1 elégtelen készség miatt visszavetett s így összesen 6 okmány adatott ki m. p. 1 jeles, 3 jó és 2 elégséges rendű. **Magyar nyelvű pótanfolyamot** negyedizben tartottunk az elmult szünet alatt, valamint a következő szünetidőre ismét elrendeltettük a nm. Vallás- és közoktatásügyi Miniszterium f. évi június hó 4-én 19475 sz. alatt kelt rendeletével. A mult évi tanfolyamot jul. hó 9-én nyitotta meg a kir. tanfelügyelő, ngs Czirfusz Ferencz kir. taná-

csos ur, üdvözölvén a megjelenteket, kiknek teendőit mihez tartás végett az igazgató, mint a pótanfolyam vezetője, német nyelven elősorolta, minthogy e nyelvet majdnem kivétel nélkül éretek. A tanfelügyelősnél bejelentett mintegy 130 tanító közül a tanfolyam első napjaiban megjelent 120 m. p. 102 tanító, 18 tanítónő. Vallásra nézve volt gör. kel. 107, róm. kath. 12, ágost. hitv. 1. Anyanyelvre nézve vallotta magát szerbnek 103, romának 4, németnek 10 és csehnek 3. Megyék szerint voltak: Bács-Bodroghm. 44, Baranyam. 11, Csanádm. 1, Krasó-Szörényim. 13, Temesm. 9, Tolnam. 2, Torontálm. 56, Szerénim. 4. Magyar és német nyelven tanított Dr. Bartsch Samu 41-et (köztük 6 tanítónő); szerb nyelven Boeskey Kristóf 46-ot (köztük 12 tanítónő) és Petrovác István 33-at. Ezek közül jelentkezték magyar nyelvi képesítő vizsgára, mely az 1879. XVIII. t. cz. értelmében augusztus hó 14—16-ig Graeff Nikáz s. tanfelügyelő ur elnöklété alatt tartott, 99 tanító és tanítónő, kikhez még a tanfolyam utolsó hetében vagy közvetlenül a vizsga előtt 12 jelentkező csatlakozott, úgy, hogy a vizsgázók összes száma 111-re rugott. Ezek közül visszalépett 2, írásbelileg elbukott 12, maradt szóbeli vizsgára 97. Ezek közül „kötő” osztályzattal képesítetett 3, „jelessel” 19, „jóval” 20, „elégséges”-sel 27, összesen 69, míg 23 elégtelen jegyet nyervén, oklevelet nem kapott. A jelen volt és vizsgán megjelent 18 tanítónő közül 16, azaz 88-88% lón képesítve, míg a vizsgázó 93 tanító közül csak 53, azaz 57-95% részesült hasonló szerencsében. Ezen aránytalanság igazolja évek óta tett azon tapasztalatunkat, hogy a tanítónők ittlétük idejét sokkal jobban felhasználják, mint a tanítók, kiknek férfias ítéletére bizom a tanúság őszinte levonását a következő pótanfolyamon leendő mihez tartás végett. Az 1883—84 tanév szeptember hó 1-én vette kezdetét a felvételi vizsgákkal, 2-án következtek a javító vizsgák, 3-án nyitott meg ünnepélyesen az intézet disztornában az egész tanárkar által. Az ifjuság ünnepi karéneke elhangzása után az igazgató buzdító beszédet intézett az egybegyűlt ifjusághoz, ez alkalommal szívére kötöi ohajtva, mennyire szükséges, hogy „a leendő tanítóknak a kötelességüket kifejldjék és állandó gyökeret verjen”. Azután közöltettek az intézeti rendszabályok és az órarend. Szept. hó 4-én részt vett a tanárkar és az összes ifjuság a róm. kath. plebániatemplomban tartott hálaistenítésre, mely azon alkalomból lón megtartva, hogy fennsleges Rudolf trónörökösünket fennsleges neje Stefánia leány gyermekkel boldogítja. Szept. 5-én vette kezdetét a tanítás a rendes négy osztályban és a gyakorló iskolában az órarend pontos betartásával. A tanév június hó 22-én fejeztetik be, összesen 180 tanítási, 33 esütörtöki munkanapból és 5 napot igénybe vett vizsgaidőből áll. Minden teljes héten volt 5 tanítási és egy munkanap, mely utóbbi részben a házi-ipar, részben a kertészet gyakorlására fordított. A tanításnál a nm. Vallás- és Közoktatásügyi Miniszterium által 1882-ben 3998. sz. a. kiadott tantervet lelkiismeretes pontossággal követtük mind a 4 osztályban, úgy hogy az igazgató és a rendes tanárok a kimerüléssel határos nagy óraszámmal terheltek, míg a művészeti szaktanárok óraszámá nem emelkedett sőt apadt.

§. Egy jó házból való fú tanonczal felvétetik alul-irttak könyvnyomdájában.

Streintz és Eschenlohr.

Első cs. k. szab. dunagőzhajózási ársaság menetrendje

f. évi márczius 31-től a további rendeletig.

Személyhajók:

Bajáról Budapestre: naponta délután 3 órakor.

Bajáról Mohácsra: naponta este 8 1/2 órakor.

Pósthajók:

Bajáról Budapestre: naponta reggeli 3 3/4 órakor.

Bajáról Orsovára: vasárnap, szerdán és pénteken reggeli 6 3/4 órakor.

Bajáról Zimony és Belegrádra: naponta reggel, 6 3/4 órakor.

Üzleti tudositás.

Baja, 1884. június hó 28.

Arak métermázsáinkint:

Buza	9-20—9-50
Kétszeres	8—81-0
Rozs	7-80—7-90
Arpa	7-50—7-50
Zab	7-40—7-50
Kukuricza	6-30—6-35
Köles	6-50—6-60
Bab	8-25—7-50

Laptulajdonos:

Olay Lajos.

Felolós szerkesztő:

Inczédi László.

HIRDETÉSEK.

Házeladás.

Egy, a kis-mészárszék utcában, jó helyen fekvő

SAROK-HÁZ

szabadkézből, kedvező feltételek mellett eladó.

Bővebb felvilágosítással szolgál a lap kiadó-hivatala.

3950. sz.
tkv. 1884.

ÁRVERÉSI HIRDETMÉNY.

A bajai kir. bíróság mint tlkvi hatóság részéről Herzfeld Henrik bajai kereskedő végrehajtató kérelme folytán, Weinberger Mór bajai lakos végrehajtást szenvedett elleni végrehajtási ügyében a végrehajtási árverés 400 frt tőkekövetelés, és ennek 1880. évi november 16-ik napjától járó 6% kamatai, 38 frt 65 kr végrehajtási már megállapított, valamint 11 frt 05 kr. jelenlegi és a még felmerülő költségeknek kielégítése végett az 1881. évi XL. t. cz. 144. és 146. §-ai értelmében, a szabadkai kir. törvényszék területén lévő, Baja város 428. számú tjkvben foglalt, Weinberger Mór úgy Weinberger férj. Brauner Nina és kiskoru Weinberger Zseni nevén álló A. I. 442. hr. 547. ö. i. sz. 1792 frtra becsült egész ház és hozzá tartozó 302 □ öl beltelekre, tekintettel a fenthivatkozott törv. czikk 156. §-ának d. pontjára ezennel elrendeltetik. és annak a kebelb. telekkönyvi irodahelyiségében leendő megtartására határidőül 1884. évi augusztus hó 22-ik napjának d. u. 3 órája kitzetetik, mely alkalommal a jelzett ingatlan kikiáltási áron alul is eladatni fog.

Az ingatlan a fent kitett árban fog kikiáltatni. Árverezni kívánók tartoznak a kikiáltási ár 10 százalékát készpénzben vagy óvadékképes papírban a kiküldött kezéhez letenni.

A kir. járásbírósa mint tlkvi hatóság.

Baján, 1884. évi június hó 7.

Rácz József,
kir. járásbíró.

4965. szám
tkv. 1884.

ÁRVERÉSI HIRDETMÉNY.

A bajai kir. járásbírósa mint tlekkvi hatóság részéről az államkincstárnak mint végrehajtató kérelme folytán Jaszenovits férj. Gyulanszky Katalin bajai lakos végrehajtást szenvedett elleni végrehajtási ügyében a végrehajtási árverés 113 frt 90 kr adóhátraléknak a kielégítés járó 6% kamatai, 5 frt 60 kr végrehajtási már megállapított, valamint jelenlegi 8 frt 70 kr és a még felmerülő egyéb költségeknek kielégítése végett az 1881. XL. t. cz. 144. §-alapján és a 146. §-a értelmében a szabadkai királyi törvényszék területén lévő Baja város 3124. sz. tjkvben foglalt Gyulanszky sz. Jaszenovits Katicza nevén álló A. I. 1277. hr. 1215. ö. i. számú 720 frtra becsült ház és hozzátartozó 426 □ öl beltelekre ezennel elrendeltetik, és annak a kebelb. tkvi. iroda helyiségében leendő megtartására határidőül 1884. évi szeptember hó 1-5 napjának d. u. 3 órája kitzetetik, mely alkalommal a jelzett ingatlan a kikiáltási áron alul is eladatni fog.

Az ingatlan a fent kitett árban fog kikiáltatni. Árverezni kívánók tartoznak a kikiáltási ár 10% százalékát készpénzben vagy óvadékképes papírban a kiküldött kezéhez letenni.

A kir. bíróság mint tlkvi hatóság.

Baján, 1884. évi június hó 4-én.

Rácz József,
kir. járásbíró.

MOHAI „STEFÁNIA“ FORRÁS.

A legolcsóbb savanyú viz

Mohai „Stefánia“-forrás

1 1/2 literes üvegekben 24 krron

egyedül kapható

Michitsch István,

fűszer-cseméje és-ásványviz kereskedésben.

A legolcsóbb savanyú viz

A legolcsóbb savanyú viz

MOHAI „STEFÁNIA“-FORRÁS

HIRDETMÉNY.

Baja városában és annak határában található következő tulajdonomat képező ingatlanaim és ingóságaim, u: m:

1-ör. Baján a kispiacon lévő „Új Világ“-hoz czimzett vendéglő, sörház, jégverem, két nagy pince, összes mellék épületekkel.

2-ör. Baján Haynald-utcában lévő lakház összes melléképületekkel.

3-ör. Baján a vaskúti kapunál lévő 15.000 métermázsza gabona elhelyezésére alkalmas, legjobb állapotban lévő úgynevezett **Koller-féle magtár**, koresma-épület, nagy istálló és hizlalásra alkalmas nagy kert.

4-er. Baján a esávolyi kapunál lévő úgynevezett **Hirsch-féle cserép tetőzetű magtár**.

5-ör. Baján a bikityi kapunál lévő **Pollák-féle magtár**, lakházzal.

6-ör. Baján a Jaukóban lévő 6 hold kerti föld szőlővel.

7-er. Baján Haynald-utcai lakházamban található összes **ingóságok**, házi butorok, konyha-és gazdasági eszközök **szabad kézből eladó**k.

Értekezhetni alulírott tulajdonosnál.

Baján, 1884. június 20 án.

Olay Lajos,

országgyűlési képviselő.

A bécsi 1883. évi gyógyszerészi kiállításon ezüst érmet nyert.

**A MOHAI
ÁGNES
FORRÁS**

hazánk egyik legszénsavdusabb

SAVANYUVIZE

kitünő szolgálatot tesz főleg az emésztési zavaroknál s a gyomornak az idegrendszer bántalmain alapuló bajaiban. Általában a víz mind azon kóroknál kiváló figyelmet érdemel, melyekben a szervei élet támogatása és az idegrendszer működésének fölfokozása kívánatos.

Borral használva kiferjedi kedveltségnek örvend.

Fris töltésben

mindenkor kapható

ÉDESKUTY L.

magyar kir. udvari ásványviz-szállítónál

BUDAPESTEN.

Ugyszintén minden gyógyszerárban, fűszerkereskedésben és vendéglőben.

1.000.000

Kempelen Imre fehérmegyei nagybirtokos tulajdonát képező mohai „ÁGNES“ savanyúvíz-forrás telepén 1883. november 15-én töltött az

egy millióodik palaczk Ágnes-víz

mely annyiban képez nevezetesebb eseményt, amennyiben ezen eset Európában az első, mely alig három évi fennállása óta képes volt savanyúvízének ennyire élénk keresletet és közkedveltséget teremteni.

RAKTÁR BAJÁN: Michitsch István, Klenantz és Babcs, Drescher Gyula és Spitzer Ignác uraknál.

A bécsi 1883. évi gyógyszerészi kiállításon ezüst érmet nyert. — A bécsi 1882. évi kiállításon bronz érmet nyert. — A bécsi 1880. évi országos kiállításon elismerési oklevelet nyert. — A bécsi 1880. évi országos kiállításon elismerési oklevelet nyert.

STREINTZ és ESCHENLOHR

könyvnyomdatulajdonosok

ajánlják

helyben a Bódog-téren (Michitsch István úr házában) fennálló korszerűen berendezett

KÖNYVNYOMDÁJUKAT

mindennemű művek, hirlapok, röpiratok, falragaszok, továbbá legújabb diszítéssel kiállított meghívók, számlák étlapok, gyász- és halotti jelentések, legújabb divatú névjegyek, végre hatóságok, ügyvédek stb. részére szükséges bármimemű nyomtatványok pontos, hibátlan és a legjutányosabb árak mellett elkészítésére.

Vidéki megrendelések pontosan és a leggyorsabban teljesítettnek.

A n. é. közönségnek az eddig irányunkban tanusított becses bizalmáért hálás köszönetet mondva, kérjük, miszerint azzal bennünket továbbra is megajándékozni kegyeskedjék.

Baján, 1884. június hóban.

Kiváló tisztelettel

Ugyanitt egy jó házból való fiu tanulónak felvétetik.

Streintz és Eschenohr,

könyvnyomdatulajdonosok.